

Monumentnummer*: 523919

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr: 30099/28

*Monumentnaam***

Heureka

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oosterhout	Overbetuwe	Gelderland

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Dorpsstraat	42		6678 BH	Oosterhout		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
VALBURG	L	500		

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

Vrijstaand houten WOONHUIS ('HEUREKA'), geconstrueerd in (grene)houten stapelbouw in Noorse stijl, op een betonnen fundering. Het pand is als bouw pakket afkomstig uit Noorwegen en oorspronkelijk in Elst in 1920 geplaatst. In het eerste kwart van de 20ste eeuw bestond er een zekere interesse in het bouwen van houten goedkope huizen in Nederland. In 1923 is het huis verplaatst van Elst naar Oosterhout in verband met de verhuizing van de toenmalige bewoner, een rentmeester, naar het landgoed Oosterhout. In de jaren dertig van de 20ste eeuw is het pand met een in hout uitgevoerde uitbreiding in stijl vergroot.

Een ander voorbeeld van dit type met één makelaar op elk nokeinde in de vorm van een drakekop (een herinnering aan het Vikingen-verleden van de Noren) en gestileerde lelie, bevindt zich onder meer in Gorssel dat in dezelfde tijd is gebouwd. Bij de aflevering is toendertijd echter een fout begaan door in Gorssel twee drakekoppen te bestellen en in Elst twee gestileerde lelies.

Het houten huis, markant gelegen op de hoek Zandstraat en Dorpsstraat is ten opzichte van de Dorpsstraat ver naar achter geplaatst en lag vroeger temidden van een boomgaard. Het moderne hek, alsook de huidige tuin vallen

nietonder rijksbescherming.

Omschrijving

Het pand bezit een samengestelde plattegrond met als hoofdvorm twee ten opzichte van elkaar verschoven, met de lange zijden aan elkaar grenzende rechthoeken. De twee hoofdbouwwolven (eenlaags met zolderverdieping) worden door drie zadeldaken gedekt. Behalve het platte dak aan de achterzijde zijn, tesamen met de overige voorkomende daken zoals verlengde dakschilden en een lessenaarsdak, deze belegd met rode kruispannen. Gesneden windveren op doorgestoken gordingen sluiten het dakoverstek af en rusten op de hoeken op een schijnkorbeel van in vorm gesneden plankuiteinden. Een schijnspar, voorzien van een drielobbige vulling, bekroond door een makelaar in de vorm van een gestileerde lelie sluiten alleen de geveltoppen af van de bouwwolven van het oorspronkelijke ontwerp waarvan bovendien de nokken zijn uitgerust met een keramische vorstkam. In het midden van de nok van de jongere uitbreiding bevindt zich een houten klokkestoel. De met verschillende raamtypen uitgeruste gevels bestaan overwegend uit gerabatte, gekantrechte plankendelen (oorspronkelijk behandeld met lijnolie), in de hoeken over elkaar gekeept met doorlopende einden die op de begane grond aan de bovenzijde boogvormig zijn gesneden. De vensters bevatten alle een in hout gesneden sierlijst onder de lekdorpels.

De VOORGEVEL wordt gekenmerkt door een met het zadeldak haaks op de straat gelegen hogere middenpartij. Begane gronds en op de uitkragende verdieping komt een driestrooksvenster voor dat alleen boven, rondafgesloten ramen bevat. De met een parellijst uitgesneden hoeken van de verdieping rusten op over elkaar gekeekte plankendelen. Rechts sluit een half-inpandig gelegen serre aan (het betreft vermoedelijk een voormalige veranda gezien de opengewerkte borstwering), onder een uit het rechterzadeldak doorgetrokken dakschild. In de voorzijde komt een brede schuifdeur voor met ter weerszijden een zijraam. De serre is een vensteras diep. De linkerzijde van de gevel bevat eveneens een driestrooksvenster dat zich onder de schuine zijde van de met een lessenaarsdak uitgeruste linker zijgevel bevindt.

De LINKER ZIJGEVEL bezit aansluitend onder de daklijst, links een driestrooksvenster (waarvan het linker raam als klapparaam is uitgevoerd) en rechts een vierstrooksvenster waarvan de buitenste klapparamen betreffen. Het lessenaarsdak vleit zich tegen de verder blinde linkergevel van de hogere middenpartij van de voorgevel.

De ACHTERGEVEL wordt gevormd door de twee haaks geplaatste eindgevels van de bouwwolven met zadeldaken met in de binnenhoek een platgedekte uitbouw. Deze neemt van het later aangebouwde bouwdeel de gehele begane grond in beslag en van de andere gevel een beperkt deel. Dit bevat begane gronds gekoppeld, twee draairamen. Boven onder het schijnspar komt links een beglaasde deur en rechts een raam voor. De aanbouw heeft haaks op deze gevel een groot raam en een deur. De linker zijde van de uitbouw bevat enkel een stolpaaam. De geveltop van de uitbreiding van de jaren dertig waartegen de uitbouw staat bevat in tegenstelling tot de hiervoor genoemde geveltop één beglaasde deur. De achterzijde van de uitbreiding die evenwijdig is gelegen met de eindgevel van het oorspronkelijke bouwdeel bevat enkel een driestrooksvenster. De RECHTER ZIJGEVEL wordt onder meer gevormd door de eindgevel van de uitbreiding en is op een klein raampje in de geveltop blind uitgevoerd. De zijde van het gebouw die evenwijdig ligt aan de voorgevel wordt geheel in beslag genomen door een groot driestrooksvenster onder een uit het zadeldak van de uitbreiding naar beneden doorgetrokken dakschild. De hierop haaks geplaatste eindgevel van het bouwdeel waarvan het dak ingrijpt in dat van de hogere middenpartij, bevat de voordeur die van de straatzijde is afgekeerd, met links een driestrooksvenster onder de topgevel.

Het sobere INTERIEUR bevat enkele gave onderdelen en bezit zijn oorspronkelijke indeling. Over het algemeen zijn de paneeldeuren bewaard gebleven en zijn de binnenluiken van de fraai bewerkte kozijnen aanwezig. De serre bevat kraalprofielgedelen plafonds en gerabatte delen. De serre deur naar buiten is modern. De woonkamer van de uitbreiding van de jaren dertig bezit een balkenplafond maar de schuifdeuren alsook de schouw ontbreken.

Waardering

Houten WOONHUIS, uit 1920, gebouwd in chaletstijl.

- Van architectuurhistorisch belang als goed en gaaf voorbeeld van een in Nederland weinig voorkomend houten woonhuis in chaletstijl.
- Van stedenbouwkundig belang vanwege zijn markante ligging aan de Dorpsstraat.
- Van cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een houten huis dat als bouw pakket reeds eerste kwart 1900 werd geproduceerd en vanuit Noorwegen in Nederland op enkele plaatsen aftrek vond.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis